

Gratia

Gratia nisi gratis est, non est gratia
"Om nåden inte är gratis, är det ingen nåd"
Augustinus

Kyrkblad – Evangelisk – lutherska bekännelsekyrkan
Kirkeblad – Den Evangelisk lutherske bekjennelseskirke
Nr 1. 2013 årgang.17.

"Herre förbarma dig över mig syndare". Av Gunnar Åkerström

GRATIA

Utgis av:
Den Evangelisk
Lutherske Bekjennelseskirke/
Evangelisk-lutherska bekännelsekyr-
kan

Ansv.red.Gunnar Edwardsson,
Redaksjonssekretær:
Gunnar Hjorthaug
gunnar.hjorthaug@tele2.no

Kirkestyret:

Asbjørn Hjorthaug, formann/ordf.
Gunnar Edwardsson, sekr./sekr
Jan-Erik Andersson, kasserer/kassör
Tlf: 0431/430165,
Åke Malander.
Nils Svensson.
Kirkestyrets adr: Rugdeveien 3
N-1823 Knapstad. Tlf/fax: 69 92 11 32
Kyrkans sv.bankgironr 5633-5136
Kirkens no.bankkontonr.
1135.10.53102

Menigheter/Församlingar:

S:t Matteus ev luth förs., Uppsala

Kh Åke Malander,
Åkerlänna 40
S-743 71Björklinge,
Tlf 018/ 356235
ake.malander@telia.com

S:t Johannes ev luth förs., Yxenhult

Kh Gunnar Edwardsson,
Fågelsångsv.14
S-341 31 Ljungby,
Tlf/fax 0372/62952
gedwardsson@ljungby.nu

S:t Andreas ev.luth förs., Skellefteå

Kh Gunnar Byström,
Fäbodgatan 34, S-931 56 Skellefteå,
Tlf/fax 0910/35008
bystrom@torpet.ac

Den lutherske menighet, Knapstad

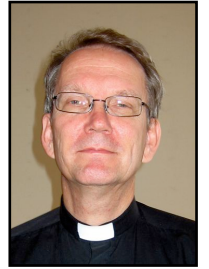
Mprest Asbjørn Hjorthaug
Rugdeveien.3 N-1823 Knapstad
Tlf/fax 69 92 11 32
asbj.hjorthaug@c2i.net

Guds ord og sakrament

Tekst: Nikolaus Selnecker 1572./Grundtvig/ Bearb av: Gunnar A. Hjorthaug
Mel: Martin Luther 1539-(LSB 862)-Fra himmelen høyt jeg kommer her.

- 1) Det lakker nå mot aften bratt. Bli hos oss, Herre, dag og natt.
Din rene læres klare skinn, opplys vår vei og våre sinn!
- 2) Vår tid er ond, du best det vet. Gi du vår tro bestandighet,
så aldri bort fra oss blir vendt, ditt rene Ord og sakrament!
- 3) Din kirke hjelp, o Jesus Krist, tross all vår kulde, søvn og brist.
La Ordet ditt en fremgang få, og ut til mange sjeler nå.
- 4) O Gud hvor det går dårlig her, på sekter ingen ende er.
Nå vil fornuften mestre Gud, og vrenger frekt hans Ord og bud.
- 5) Bevar du oss o Herre god, for stolte ånders overmot.
Gi lære rett og kristentro, til sjelefred og evig ro.
- 6) Det gjelder deg, o Herre Krist, vår ære ei, men din forvisst.
Stå derfor hos den lille flokk, som i ditt Ord har evig nok.
- 7) Behold oss faste ved ditt Ord, forhindre Satans sjelemord.
Gi at din kirke på hvert sted, har enighet og hellig fred.
- 8) Ja Ordet av din egen munn, det er vår kirkes faste grunn,
en salig trøst i liv og død, et sikkert skjold i all vår nød.
- 9) Gud la oss leve av ditt Ord, hver dag du gir oss her på jord,
og før oss her fra jordens dal, vel hjem til Himmelen frydesal.

Guds tankar - inte människotankar

Vi lever i en tid då klassisk kristendom är något sällsynt och ovänligt och i stället moderna kristendom är det som hörs mest. Med modern menar jag då en liberal teologi som förnekar Jesu gudom, hans under och han uppståndelse och anser dessa saker vara myter som en modern människa inte kan omfatta och ta till sig.

Det är nu något utmärkande för liberal teologi att den utgår från att kristendomen ska anpassa sig till människan och inte tvärtom. Det ska utgå från vad människor förväntar sig och vill ha, inte vad i realiteten människan behöver. Det är just därför vi i dag har dessa rörelser där just detta för tillfället gånge i samhället och som omfattas av en majoritet också blir det som är kyrkans budskap, krav på jämlikhet, homoäktenskap etc.

Det som också är utmärkande för vår tid är att denna liberala teologi inte har något att utgå ifrån. När man ser på bibeln så handlar den inte för dem om viktiga händelser och fakta som har avgörande betydelse för människan, utan om funderingar och tankar som människor på den tiden hade och som möjligtvis kan inspirera oss. Och om bibeln säger man: "Bibeln säger oss inte allt om Gud. Inte ens det mesta"

En sådan teologi har kastat bort Guds sanning och lär människolärer. Och det blir också följden att budskapet bara blir uppmaningar, imperativ och inte fakta, grundläggande saker som hänt och som har betydelse för oss, indikativ.

Det man inte förstår i dag är just att Guds tankar inte är människotankar. Man gör i dag människotankar till höga ord och hart när gudomliga medan Guds ord och tankar bara är

andra människors tankar och åsikter.

Men Jesus varnade ju Petrus när denna sagt att Jesu förutsägelse om sitt lidande och död, inte fick hända honom. Jesus visar just att Petrus ord är människotankar och inte Guds tankar. Och här har vi något avgörande och viktigt att besinna. Just att Gudsordet får belysa och upplysa oss. För Guds ord är inte människolärer, inte evangelisterna privatmeningar eller apostlarnas. Utan det är det Ord GUD har givit till människorna. Ja som han genom apostlar och evangelister räckt oss. Det är här all teologi börjar. Men det är också detta som vi människor, sådana vi är konfronteras med och måste konfronteras med. För det handlar inte i ett kristenliv att söka komma överens med sitt förnuft. Utan det handlar om att komma inför Gud och göra det genom Guds ord och där få insikt om vad Gud vill med mitt liv.

Det är då framgår med all önskvärd tydlighet att det liv jag lever inte är ett liv i samklang med Guds ord utan ett liv på egen hand utan insikt och utan vilja att leva efter Guds vilja. Det visar mig all Guds fordran på mig. "Allt vad ni vill att människor ska göra för er, det ska ni göra för dem" (Matt 7: 12). Redan här framgår att bristerna är bra mycket större än det som skulle kunna vara gott och väl i våra liv. Ja att vi med vår egenkärlek sätter oss själva främst och inte ens i andra hand utan kanske först i tredje och fjärde hand har en smula kärlek för våra medmänniskor.

Ordet avslöjar oss här. Vi saknar den kärlek till Gud som är det allra viktigaste och kärlek till våra medmänniskor är svag och näst intill obefintlig. Men den vi sätter främst är oss själva, vårt eget jag. Hur rimmar allt detta med Guds fordran? Guds tankar?

Det är med den tunga insikt om hur vi är i oss själva, som Guds tankar går längre och är avgörande. För Gud har inte lämnat oss att förgås i syndaånger och depressioner över våra liv. Det var just därför han sände sin Son. Och inte bara sände honom till världen, utan sände honom att fullborda allt för oss. Ja han kom för att uppfylla lagen i vårt ställe, ta på sig straffet för våra synder i vårt ställe, ta på

sig döden i vårt ställe. Det var därför han kom. Att uppsöka och frälsa det som var förlorat. Det är evangelium, det goda budskapet, att han genom sitt lidande, sin död och uppståndelse frälst oss en gång för alla och givit oss förlåtelse, uppståndelse och det eviga liv för sin stora nåds skull.

Det är kristendomens centrum, dess hjärtpunkt. Guds tankar och inte människotankar. Allt utgår från denna sak, allt går tillbaka på denna sak. Det är ett historiskt faktum som evangelisterna förtäljer oss. Och de berättar inte en hjältesaga eller att det är historia om en märklig person. Utan de berättar om vad som skedde, både när det gäller Jesus och hans lärjungar, de som inte förstod, hur deras tro var svag. Ja den helige Ande har så ombesörjt att det som hände och var verklighet också blev nedskrivet och berättat för oss.

Och det är detta evangelium, det goda budskapet, som är Guds tankar och ord till oss, om Jesu försoning, förlåtelse och nåd detta ord som skapar nytt liv, ja som är Guds kraft till frälsning för oss alla. Och där det viktiga för oss att vi skiljer mellan Guds tankar och människotankar och inte förväxlar dem. För det är när vi tar till oss vad Gud tänker och säger som vi får det andliga livet och sedan det eviga livet, genom Jesus Kristus.

Gunnar Edwardsson

Hans dom – vår frihet

"Vår egen kraft ej hjälpa kan..." Av Gunnar Åkerström

Gud älskar alla människor och vill att alla människor ska bli frälsta. Hans agerande för detta beskrivs kortfattat i vad som är Bibelns kanske mest kända vers,

Johannes 3:16:

"Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde son, för att var och en som tror på honom inte ska förgås utan ha evigt liv."

Utgav, inte bara gav, utan utlämnade, prissgav! Varför och för vad ändamål? Han utgavs för våra överträdelsers skull, säger Romarbrevet. Han utgavs "för att var och en skal ha evigt liv" Gud älskade "världen", det är människovärlden, det är alla vi människor, vilka vi än är.

Världen skulle räddas från något den är på väg mot och istället erhålla något den inte har.

Syndafallets verklighet och konsekvenser blir uppenbara här. Herren, vår Gud, är en förtärande eld. Inget orent kan bestå inför honom. Herren är den Helige och Rättfärdige, som straffar synder och överträdelser.

Lagens krav är omutligt: endast en fullkomlig laguppfyllelse gäller, varje överträdelse måste straffas. ”Om någon håller hela lagen i övrigt men felar i ett enda, så är han skyldig till alltsammans.”

Ja, ”syndens lön är döden.” Bland oss människor är det så att ”ingen rättfärdig finns, inte en enda”.

Å andra sidan älskar Gud den i synden fallna och till undergång dömda världen.

Dessa två står emot varandra. Gud gick så till väga, ”att han utgav sin Enfödde Son”. Därmed finns det nu bland oss människor **en** som uppfyller all rättfärdighet, en människa som inte bara lever i fullkomlig harmoni med Gud, utan som också *är* Gud.

Men att vara Gud och att vara människa är dock två helt oförenliga storheter, och likväl är dessa två här förenade i *en* person: Guds och Marias son.

Detta som Gud här talar om genom Johannes har han också låtit sina profeter tala om i Gamla testamentet. Den som här kallas ”den Enfödde Sonen” kallar han där ”min Tjänare”. Denne tjänare är unik: ”Se, min tjänare handlar vist. Han är hög och upphöjd, ja, mycket hög.” Så har nog mången härskare genom tiderna velat beskriva sig själv, men så säger Guds Ord aldrig om någon skapad varelse. ”Min Tjänare” är en gudomlig person. Han handlar vist, därför att han utför och fullbordar Guds vilja.

I psalmen säger han: ”att göra din vilja, min gud, är min glädje”. Och i Getsemane ber han: ”ske inte min vilja utan din”. Ja, ”Herrens vilja ska ha framgång genom honom.”

Fra Nes kirke Foto: Gunnar Hjorthaug

Det märkliga är dock att av hans höghet ser vi så ringa. Istället var han föraktad och övergiven av människor – ”då övergav de alla honom och flydde”. Genom våld och dom blev han borttagen, ja, han blev avskuren från de levandes land.

Men det var vi som var vilsegångna som får och hade övergivit Herrens raka väg och virrade ut på våra egna krokiga vägar. All vår skuld hade Herren lagt på honom. Det vi ser av hans upphöjelse är – på korset, räknad bland förbrytare, genomborrad för våra överträdelser skull, slagen för våra missgärningars skull. Vad ögat här inte kan se, det ser dock tron: ”Straffet för vår frid var lagt på honom och genom

hans sår blev det botat för oss.” Så förklarar han, min rättfärdige Tjänare, de många rättfärdiga, och deras skulder är det han som bär.

En får alltså bära de många samlade skuldbörda, de många får ikläda sig hans rättfärdighet. Eller annorlunda uttryckt: var och en som tror på honom ska inte gå förlorad utan ha evigt liv.

På korset utropar han: ”Det är fullbordat.” Så vad återstår då som syndaren å sin sida måste göra? Har nu Gud själv förklarat sitt eget verk fullbordat, då är det orimlig att tänka att vi skulle ha något att tillägga.

Vi ska tro och inte tvivla på att alla våra synder är förlåtna i Jesu död och uppståndelse, och vi ska i trons tillbedjan tacka och lova och prisas honom, som har frälst oss från mörkret till sitt underbara ljus.

Tungt och oryggligt låg domen på honom – lika tungt och oryggligt ligger den frikännande domen på oss. Ett frikännande som avkunnades långt innan vi ens var födda och helt oberoende av oss, inte på grund av vad vi har gjort eller inte gjort, utan endast på grund av den Enfödde Sonen, min Tjänare.

Vi får avsluta med att läsa ur Efeserbrevet:

”Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen ska berömma sig.”

Syndares rättfärdiggörelse inför Gud har åstadkommit *av Kristus allena*, ställs fram och erbjuds åt alla syndare *av nåd allena* och tas emot *genom tron allena*.

Åke Malander

Påskens judiska rötter

Nya testamentet ifrågasätter inte att tempeltjänsten är en gudomlig ordning. Jesus bars fram i templet när han var fyrtio dagar gammal. Jesu föräldrar vallfärdade varje år till Jerusalem. Så gjorde han själv med sina lärjungar och därför finner vi honom också i Jerusalem vid den sista påskmåltiden.

Den babyloniska fångenskapen hjälpte Guds folk att inse sin stora uppgift i att ta vara på Guds ord och lyda det. Den fariseiska rörelsens framväxt innebar emellertid en förskjutning i synen på Gud och hans utväljande, en förskjutning i synen på människan och på lagen. Bibeln talar om utkorelsen av Israel som en Herrens nådegärning:

”Det var inte för att ni är ett större folk än andra som Herren fäste sig vid er och utvalde er – ni är ju det minsta folket av alla. Men Herren älskade er och ville hålla sin ed till era fäder, och därför förde han er med stark hand ut ur slavlägret och befriade dig ur faraos den egyptiske kungens våld.”
(5 Mos 7:7-8).

Redan i den äldsta judiska utläggningen av lagen finns den sedan dess spridda tankegången att Gud först erbjöd sin lag åt alla folk men endast Israel tog på sig dess ok. Därmed får Guds omotiverade val sin orsak i Israels bejakande av de gudomliga kraven. Vid sidan om glädjen över Guds löften inträder en annan

tankegång, en som sätter människans laglydnad i centrum. Med uttrycket ”den kristna påskens judiska rötter” avses här påskfirandet bland dem i Gamla testamentets tid som tog vara på hans nådelöften och litade på dem.

Påskmåltiden

Förlossningen ur Egypten
Gud ger folket lagen och sluter ett förbund med dem:

Mose tog förbunds boken och föreläste den för allt folket, och de sade: Allt vad Herren har sagt vill vi göra och lyda. Då tog Mose av blodet och stänkte på folket och sade: Se detta är förbundets blod, som Herren har slutit med er enligt alla dessa ord. (2 Mos 24:7-8)

Nya testamentet anknyter flera gånger till räddningen ur Egypten för att beskriva frälsningen i Kristus. Vilka räddas? Då räddades Faraos slavar. Nu räddas alla dem som är slavar under ondskans makt. Hur går det till? Då blev de räddade genom blodet som ströks på dörrträet. Nu räddas de genom Lammets blod: ”Vårt påskalamm är slaktat och det är Kristus” (1 Kor 5:7).

Hur fortsätter räddningen? Då fördes de genom Röda havet till Sinai och blev döpta till Moses. Nu blir de döpta till Kristus (1 Kor 10:1-4).

Vad är syftet med förbundet? Då skulle de räddade bli Guds egendom, ett rike av präster och ett heligt folk. Nu är syftet detsamma:

”Ni åter är ett utvalt släkte ett konungligt prästerskap och ett heligt folk” (1 Petr 2:9)
Hur stiftades förbundet? Då stiftades det i blodet av ett offerdjur. Nu stiftas det i Kristi blod.

Nattvarden

Att slakta och äta påskalamm var en plikt som ingen israelit fick försumma. Jesu sista måltid var ett påskfirande:

”Var vill du att vi ska reda till din påskmåltid?”, frågar lärjungarna (Matt 26:17).

Om aftonen slaktades så det lamm som Jesus skulle äta med sina lärjungar; och prästen hällde blodet vid sidan av altaret och lade fettstyckena på själva altaret.

På Jesu tid åt man inte längre måltiden stående och med hast utan liggande på kuddar som det anstod fria män. Jesus som ledde måltiden tog nu brödet, uttalade tacksägelsen, och gav åt lärjungarna (se Matt 26:26, Lukas 22:19 och 1 Kor 11:24, 26)

Det som skiljer Jesu sista måltid från alla andra måltider är att han inte räcker brödet under tystnad utan säger ”Tag och ät!” med förklaringen: ”Detta är min kropp (den hu gufi) för er utgiven”. Dessa ord kan inte betyda något annat än att brödet som han bryter och delar ut är hans kropp, som är bestämd till att brytas och på ett sakramentalt sätt ätas. Han tillägger: ”Gör detta till min åminnelse”. Syftet med måltiden är således att förkunna Herrens död tiderna igenom tills han kommer.

Vinbägaren fylldes fyra gånger.

Så långt man känner den judiska påskmåltidens historia finns det skäl att tänka att även på Jesu tid fylldes och tömdes vinbägaren fyra gånger under lovprisning.

Den första bägaren inledde måltiden,
den andra dracks under måltiden,
den tredje efter måltiden,
den fjärde inför uppbrottet.

Troligen är det den första bågaren som åsyftas i Luk 22:17, när det sägs att Jesus tar en bågare, uttalar tacksägelsen och uppmanar lärjungarna att dela mellan sig.

Den tredje bågaren dracks som sagts efter måltiden och nattvardens instiftelse är knuten till den.

I Luk 22:20 heter det att Jesus tar bågaren efter måltiden och säger de enastående orden:

"Denna bågare är det nya förbundet i mitt blod, utgjutet för er."

Vad menade Jesus med ordet "förbund", det ord som på grekiska heter diathäkä och på hebreiska berit?

Jesu ord om blodet ska säkert förstås mot bakgrund av förbundets upprättande i 2 Mosebok. Hans ord för tanken till den högtidliga handling med vilken förbundet med Israel bekräftades, det vill säga det ovan anförda stället i 2 Mos 24:7-8, som berättar att Mose tog av blodet och stänkte på folket med orden:

"Se detta är förbundets blod".

När Jesus instiftar det nya förbundet i sitt blod, så gör han det med samma ordalydelse som Moses använde när det gamla förbundet instiftades. Jesus säger att hans blod är utgjutet till syndernas förlåtelse. Det för vår tanke till det blod som en gång skyddade Israel mot fördärvaren, nämligen påskalammets blod som ströks runt dörrarna i Egypten.

Löftet till Abraham gick i uppfyllelse när Herren förde hans avkomlingar ut ur Egypten och gjorde dem till sitt egendomsfolk.

Förbundet som instiftades bekräftades med offerblod och en måltid. Jesus stiftar det nya förbun-

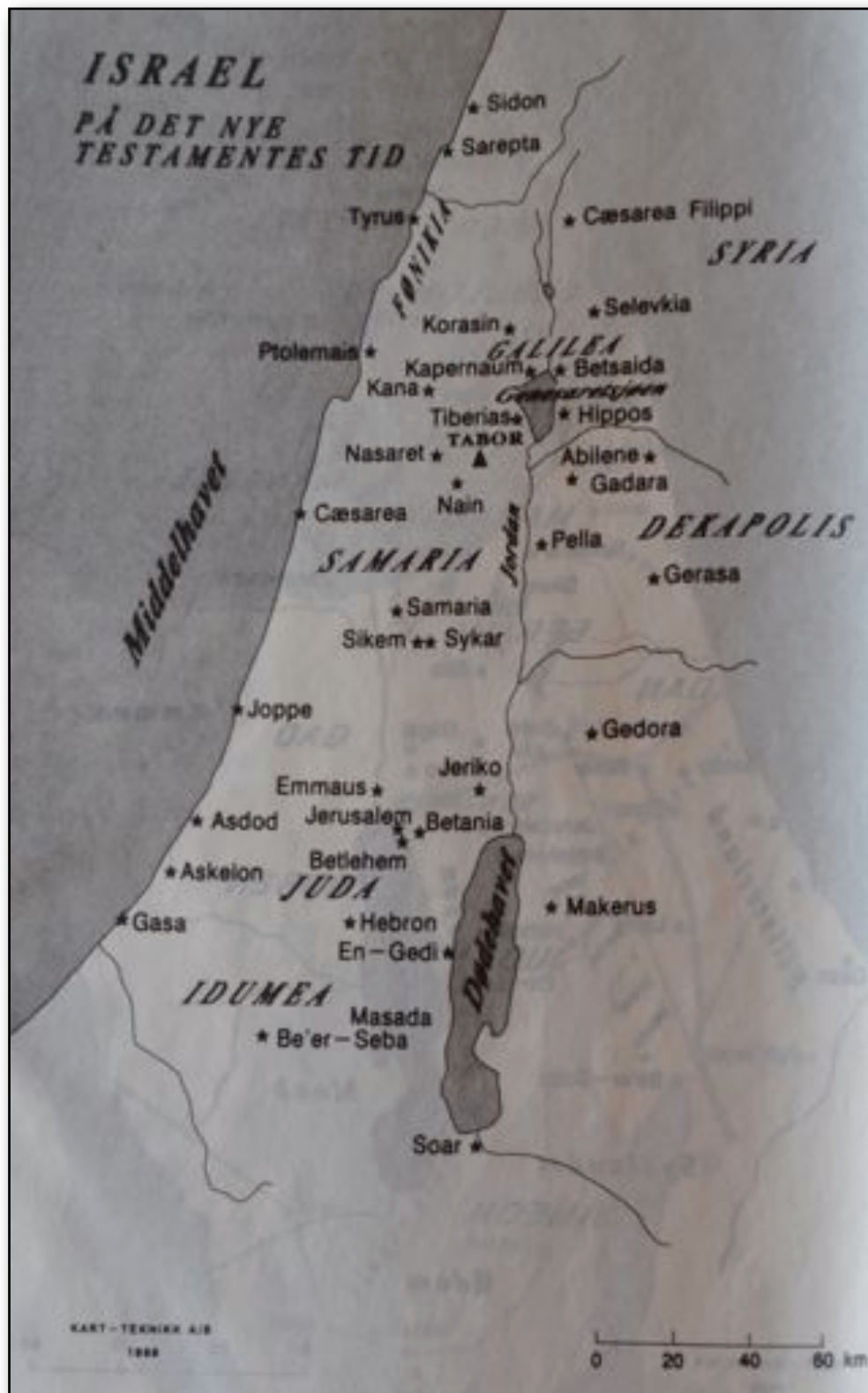
det i sitt blod i altarets sakrament.

Alldeles som påskalammets blod i Egypten räddade Israels folk, så räddar Kristi död och uppståndelse mänskligheten.

Vid tidens slut ska allt Guds folk, de troende i alla tider, en skara av alla folk, stammar och tungomål – de som i förväg

trott på Guds nådelöften och de som sett dem fullbordade – falla ner inför Guds och Lammets tron och tacka för att han med dem stiftade ett förbund av idel nåd.

Mats Eskhult

Guds vapenrustning

*”Tag därför på er
hela Guds
vapenrustning...”Ef.6*

Tag emot
Frälsningens hjälm

Kläd er i
Rättferdighetens panser

Spänn på er
Sanningens bälte
kring era höfter

Tag emot
Andens svärd
som är Guds Ord

Tag Trons sköld, med
den kan ni
släcka den ondes alla
brinnande pilar

Ock sätt som
Skor på era Fötter,
den beredsskap som Fridens
Evangelium ger

Läs hela Efesierbrevet!

Av
Gunnar Åkerström